

Rozwiązania poniższych pierwszych 4 zadań (lub ich części) proszę przynieść na kartkach do czwartku, 26.03.09, a zadania 5 i 6 można później. Proszę o staranne i formalne uzasadnienie odpowiedzi. Za każde zadanie można uzyskać dużo punktów.

Szymon Toruńczyk

**Nieskończone drzewo binarne** Niech  $T$  będzie nieskończonym drzewem binarnym, urangowanym (tzn. każdy wierzchołek ma wyróżnionego lewego syna i prawego syna). Każdy wierzchołek drzewa  $T$  opisany jest przez skończony ciąg składający się z zer i jedynek, czyli słowo nad alfabetem  $\{0, 1\}$ . Np. słowo puste odpowiada korzeniowi drzewa (jest to jedyny wierzchołek który nie jest niczym synem), słowo 0 odpowiada lewemu synowi korzenia, a słowo 01 odpowiada prawemu synowi lewego syna korzenia.

To co wyżej opisaliśmy to jest izomorfizm zbiorów  $T$  oraz  $\{0, 1\}^*$ .

Drzewo  $T$  możemy poszerzyć o zbiór nieskończonych ścieżek (czyli ciągów wierzchołków zaczynających się w korzeniu i taki, że każdy następny element jest synem poprzedniego). Ten poszerzony zbiór oznaczmy przez  $\bar{T}$ . Nieskończone ścieżki odpowiadają nieskończonym słowom nad alfabetem  $\{0, 1\}$ , czyli elementom zbioru  $\{0, 1\}^{\mathbb{N}}$ . Dla ujednolicenia opisu, elementy  $T$ , czyli wierzchołki drzewa, będziemy utożsamiać ze ścieżkami do niego prowadzącymi. Tak więc,  $\bar{T}$  składa się ze skończonych oraz nieskończonych ścieżek w drzewie binarnym.

A zatem,

$$\bar{T} \simeq \{0, 1\}^* \cup \{0, 1\}^{\mathbb{N}},$$

tzn. zbiory te są izomorficzne. Dalej będziemy utożsamiać ze sobą te dwa zbiory.

Dla dwóch słów  $v, w$  nad alfabetem  $\{0, 1\}$ , skończonych lub nie, niech  $h(v, w)$  będzie pierwszą pozycją, na której słowa  $v$  oraz  $w$  się różnią. Jeżeli słowa się nie różnią, to  $h(v, w) = \infty$ . Inaczej mówiąc jeżeli,  $v$  oraz  $w$  są dwoma ścieżkami w drzewie  $T$  to  $h(v, w)$  jest liczbą wierzchołków w ich części wspólnej.

Określamy metrykę  $d$  na zbiorze  $\bar{T}$  w ten sposób, że

$$d(v, w) = 2^{-h(v, w)}.$$

**Zadanie 1.** Pokazać, że tak określona funkcja  $d$  jest metryką na zbiorze  $\bar{T}$ .

**Zadanie 2.** Opisać kule oraz zbiory otwarte w przestrzeni  $\bar{T}$ .

**Definicja.** Przestrzeń metryczna  $X$  jest zwarta, jeżeli każdy ciąg  $x_1, x_2, \dots$  jej elementów ma pewien podciąg który jest zbieżny do jakiegoś elementu tej przestrzeni.

Na przykład, domknięty odcinek jest zwarty, ponieważ każdy ciąg liczb rzeczywistych ma podciąg monotoniczny, a ciąg monotoniczny i ograniczony jest zbieżny.

**Zadanie 3.** Pokazać, że przestrzeń metryczna  $(\bar{T}, d)$  jest zwartą przestrzenią metryczną. Czy jej podzbiór składający się z nieskończonych ścieżek jest zwarty?

*Wskazówka.* Skorzystać z lematu Königa, który mówi, że w każdym nieskończonym drzewie którego każdy wierzchołek ma skończenie wielu synów (niekoniecznie dwóch) istnieje nieskończona ścieżka

**Uwaga 1.** Oczywiście, analogicznie możnaby dowodzić, że zbiór ścieżek w nieskończonym drzewie stopnia  $k$  jest zwarty, dla  $k > 2$ .

**Definicja.** Dwie przestrzenie metryczne  $X$  oraz  $Y$  są *homeomorficzne* jeżeli istnieje bijekcja  $f: X \rightarrow Y$  która jest ciągła i której odwrotność  $f^{-1}$  jest ciągła.

**Zadanie 4.** Pokazać, że przestrzeń metryczna  $(\{0, 1\}^{\mathbb{N}}, d)$  (czyli zbiór nieskończonych ścieżek w  $T$ ) jest homeomorficzna ze zbiorem Cantora  $C \subset \mathbb{R}$ .

**Kolorowanie grafów** Niech  $G = (V, E)$  będzie grafem nieskierowanym o zbiorze wierzchołków  $V$  oraz zbiorze krawędzi  $E$  oraz niech  $k$  będzie liczbą naturalną. *Kolorowaniem* grafu  $G$  za pomocą  $k$ -kolorów jest przyporządkowanie każdej krawędzi  $e \in E$  pewnego koloru  $i \in \{1, 2, \dots, k\}$  tak, żeby żadne dwie sąsiednie krawędzie nie miały tego samego koloru. Jeżeli takie kolorowanie istnieje, to mówimy, że  $G$  jest *k-kolorowalny*.

Na przykład, trójkąt jest 3-kolorowalny ale nie jest 2-kolorowalny.

**Zadanie 5.** Niech  $G$  będzie nieskierowanym grafem o zbiorze wierzchołków  $\bar{N}$ . Pokazać, że  $G$  jest  $k$ -kolorowalny wtedy i tylko wtedy, gdy każdy jego skończony podgraf jest  $k$ -kolorowalny.

*Uwaga.* Chodzi o rozwiązanie korzystające z pojęcia zwartości.

*Wskazówka.* Częściowo pokolorowany graf odpowiada ścieżce w nieskończonym drzewie stopnia  $k + 1$ , które jest zwarte. Niech  $G_n$  będzie podgrafem grafu  $G$  wyznaczonym przez wierzchołki  $\{1, 2, \dots, n\}$ . Ciąg  $k$ -kolorowań grafów  $G_n$  musi mieć podciąg zbieżny. Granica tego podciągu będzie  $k$ -kolorowaniem grafu  $G$ .

**Kafelkowanie płaszczyzny** *Kafelek* jest kwadratem ma cztery boki i każdy bok ma swój *rodzaj*. Dwa kafelki mogą się stykać tylko wzdłuż boków tego samego rodzaju.

Niech  $X$  będzie ustalonym skończonym zbiorem kafelków. *Kafelkowanie* płaszczyzny to jest wypełnienie jej całej kafelkami ze zbioru  $X$  tak, by sąsiednie kafelki stykały się w dozwolony sposób.

**Zadanie 6.** *Pokazać, że płaszczyznę się da się wykafelkować wtedy i tylko wtedy, gdy da się wykafelkować dowolnie duże prostokąty.*

*Uwaga.* Chodzi o rozwiązanie korzystające z pojęcia zwartości.